

ABORDUL VENOS PERIFERIC

Florentina Turcu, Ervin Herth

*Spitalul Clinic de Urgență pentru copii "Louis Turcanu",
Compartimentul A.T.I. Timișoara*

DEFINIȚIE: crearea unei căi de acces într-o venă periferică prin intermediul unui dispozitiv special (fluturas, canulă, ac Holder).

ECHIPA NECESARĂ: asistent și infirmier.

DEPARTAMENT: prespital, spital.

INDICAȚII:

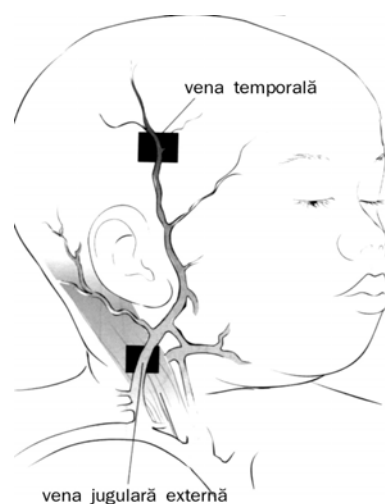
- prelevarea de sânge;
- administrare de medicamente, soluții perfuzabile, transfuzii;
- resuscitare cardiorespiratorie.

CONTRAINDIȚII:

- extremitate slab perfuzată, cu edeme mari, arsuri, fracturi;
- infecții tegumentare, flebite, tromboze;
- paralizia membrului.

LOCURI DE PUNCȚIE:

- venele dorsale ale mâinii;
- vena radială, venele antebrățului;
- "M"-ul plicii cotului (cefalică, cubitală, bazilică);
- venele dorsale ale piciorului, vena safenă internă;
- venele epicraniene (temporală superficială, retroauriculară, occipitală și frontală);
- vena jugulară externă.

PREGĂTIRE

- pacient:

- ✓ explicarea necesității manevrei (la copilul mare, conștient) și a poziției;

- ✓ inspecția locului de puncție;
- ✓ decubit dorsal al sugarului și fixarea capului de o altă persoană (pentru venele epicraniene);
- ✓ decubit dorsal, ușor Trendelenburg, cu câmp rulat sub umeri și capul rotat spre partea opusă locului ales de puncție, (executat de medic, pe copil intubat sau sub ușoara sedo-anestezie) în puncția venei jugulare externe;
- ✓ alegerea fluturașului/canulei conform vârstei.

- materiale:

- ✓ mănuși, garou, leucoplast, atelă (pentru imobilizare), tăvița renală, aleză;
- ✓ tampoane sterile;
- ✓ fluturaș, canule, vacu-test;
- ✓ seringă 5, 10ml cu /fără ser fiziologic heparinat (verificare sau prelevare de sânge);
- ✓ trusa de perfuzie și soluții perfuzabile;
- ✓ soluție dezinfectantă Betadină, alcool iodat;
- ✓ anestezie locală unguent EMLA (amestec eutectic de lidocaina 2.5% și prilocaina 2.5%).

MANEVRA

- stază maximă 2-5 min cu garoul aplicat la o distanță de 3-4 cm (sugar, copil mic), 7-8 cm (copil mare, adolescent) deasupra locului puncției;
- dezinfecția tegumentului cu alcool iodat sau Betadină;
- se fixează tegumentul cu mâna nedominantă (mâna dominantă este cea care ține fluturașul sau canula);
- tegumentul se puncționează cu acul la un unghi de 30°, se va traversa țesutul celular subcutanat și avansând acul cu blândețe se pătrunde la câțiva mm proximal de locul puncției tegumentare. Apariția sângelui implică avansarea canulei urmată de retragerea mandrenului;
- verifică poziția canulei prin atașarea seringii cu ser fiziologic, aspirația și refluarea sângelui;
- se atașează trusa de perfuzie la canulă, se fixează cu leucoplast, la locul de puncționare se poate aplica unguent cu Betadină;
- se imobilizează pe atelă.

COMPLICAȚII:¹

- hematom;
- perforarea venei (infiltrare subcutanată);
- paloare, lipotimie;
- spasm venos;
- infecții;
- flebită;
- gangrenă urmată de necroză.

RECOMANDĂRI:

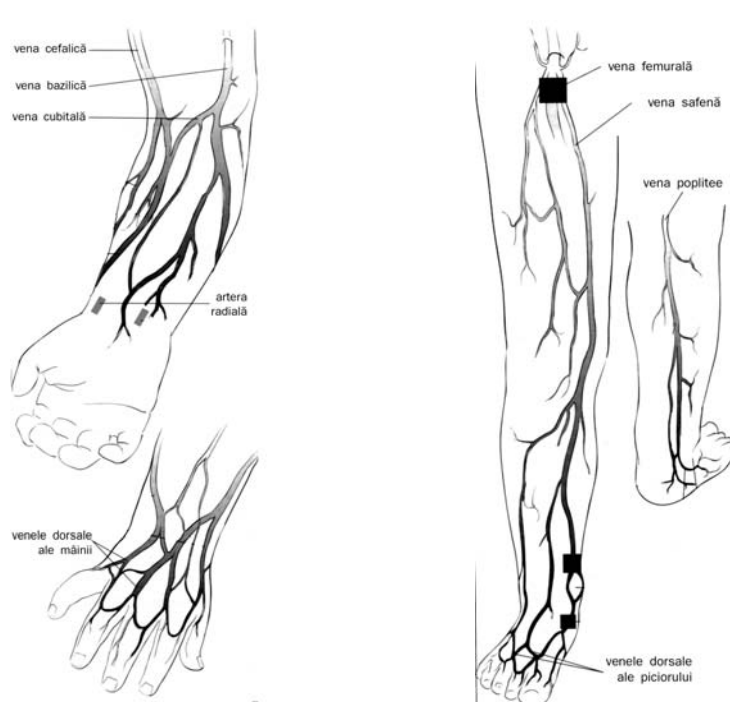
- ☞ durată maximă a menținerii unui abord periferic: 3-4 zile;
- ☞ canula va fi întotdeauna spălată cu ser fiziologic înainte și după administrarea medicamentelor;
- ☞ în absența perfuziei canula va fi heparinată cu 0.1-0.3 ml (100 UI heparină/ml, adică 0.2ml heparină sodică din concentrația de 5000UI/ml se dizolvă cu 9.8ml ser fiziologic);
- ☞ puncționarea unei artere (se recunoaște prin pulsații sau prin refluarea sângelui roșu, cu presiune mai mare sau „albirea” la locul puncției în momentul injectării soluțiilor saline) în această situație se retrage fluturașul sau canula, existând riscul necrozei;
- ☞ se evită puncționarea venei din lateral, cu acul având bizoul în jos;
- ☞ manevrarea incorectă a materialului steril, atingerea produsului recoltat.

MONITORIZARE:

- verificarea zilnică a locului puncției, aderenței leucoplastului și imobilizării.

DIMENSIUNI²

VÂRSTA (ani)	≤ 6 luni	≤ 2 ani	≤ 3 ani	≤ 5 ani	≤ 7 ani	≤ 10 ani	≤ 14 ani
Canulă (G)iv	22-24	20-22	18-22	18-22	18-20	18-20	16-20
Fluturaș (G)	23-25	23-25	21-23	21-23	21-23	21-23	19-21

BIBLIOGRAFIE

1. HARLING, E.: *Diagnostic and therapeutic procedures*. Neonatal intensive care nursing 2005;13:285-316.
2. BĂDEȚI, R.; et al.: *Manevre de urgență*. În: *Urgențe pediatrice Algoritme diagnostice și terapeutice*. Bădeți R, et. al. Ed. Brumar, Timișoara 2005, p. 345-7.